

УДК: 334.764.47

Слободяник Анна Миколаївна

кандидат економічних наук, старший викладач

кафедри біржової діяльності і торгівлі

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Слободяник Анна Николаевна

кандидат экономических наук, старший преподаватель

кафедры биржевой деятельности и торговли

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Slobodyanyk Anna

PhD, senior lecturer and trade exchange activities

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Могилевська Ольга Юрїївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри

економіки, підприємництва, менеджменту

Київський міжнародний університет

Могилевская Ольга Юрьевна

кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики,

предпринимательства, менеджмента

Киевский международный университет

Mogilevskaya Olga

PhD, assistant professor of economics, business, management

Kyiv International University

Могилевський Юрій Володимирович

аспірант кафедри маркетингу

Європейський університет

Могилевский Юрий Владимирович

аспирант кафедры маркетинга

Европейский университет

Mogilevskiy Yuri

Postgraduate student marketing Department

European University

**ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРА В
КИЇВСЬКОМУ РЕГІОНІ ЗА УЧАСТІ ТОВ НВП «БІЛОЦЕРКІВМАЗ»
ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО КЛАСТЕРА В**

КИЕВСКОМ РЕГИОНЕ ПРИ УЧАСТИИ ООО НПП

«БЕЛОЦЕРКОВМАЗ»

**PROSPECTS OF CREATION OF INNOVATIVE CLUSTER IN THE
KYIV REGION WITH PARTICIPATION OF LTD SCIENTIFIC
PRODUCTIVE ENTERPRISE "BELOTSERKOVMAZ"**

Анотація. У статті запропоновано створення моделі взаємодії сукупності інноваційних підприємств (інноваційного кластеру) з розробки та виробництва сільськогосподарської техніки. Доведено, що впровадження кластерної моделі як інструменту реалізації стратегії нарощування інноваційного потенціалу регіону забезпечить збільшення інвестицій, залучення ресурсів, підвищення конкурентоспроможності компаній регіону, зростання темпів розробки та впровадження інновацій.

Ключові слова: модель, інноваційні підприємства, кластер, виробництво сільськогосподарської техніки, ТОВ НВП «БІЛОЦЕРКІВМАЗ».

Аннотация. В статье предложено создание модели взаимодействия совокупности инновационных предприятий (инновационного кластера) по разработке и производству сельскохозяйственной техники. Доказано, что внедрение кластерной модели как инструмента реализации стратегии наращивания инновационного потенциала региона обеспечит увеличение инвестиций, привлечение ресурсов, повышение конкурентоспособности компаний региона, рост темпов разработки и внедрения инноваций.

Ключевые слова: модель, инновационные предприятия, кластер, производство сельскохозяйственной техники, ООО НПП «БЕЛОЦЕРКОВМАЗ».

Summary. In article proposed the creation of a model of interaction together innovative enterprises (innovation cluster) in the development and production of agricultural machinery. It is proved that the introduction of the cluster model as an instrument of realization of strategy of increasing the innovation potential of the region will ensure the increase in investments, attraction of resources, improving the competitiveness of companies in the region, increase in the rate of development and innovation.

Keywords: model of innovative enterprise, cluster, agricultural machinery production, NPP "BELOTSEKOVMAZ".

Постановка проблеми. В умовах глобалізації перед регіонами України постають нові завдання щодо інтенсивного освоєння нових підходів і прийомів ведення господарства, застосування інноваційних механізмів та інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку територій, що позитивно зарекомендували себе у світовій практиці. Все це зумовлює необхідність пошуку інноваційних підходів до формування нових ефективних стратегій регіонального розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Задана проблема знайшла відображення в працях вітчизняних науковців – В.М. Гейця, Т.М. Боголіб, М.З. Згуровського, В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка, О.М. Левчишиної, І.С. Каленюк, Л.І. Федулової. У числі зарубіжних авторів слід відзначити: Р.Н. Ентоні, К. Фрімена, П. Боєра, Б. Годена, Б.Твісса [9], П. Уайта, Дж. Мартіно, Й. Шумпетера, Ф. Махлупа, Д. Новіка. Однак питання фінансового забезпечення науково - дослідної та дослідницько-конструкторської роботи на підприємствах залишається мало дослідженим.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою є теоретико-методологічне та методичне обґрунтування створення моделі взаємодії сукупності інноваційних підприємств (інноваційного кластеру) з розробки та виробництва сільськогосподарської техніки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування і використання інноваційних методів регіонального розвитку на основі кластеризації є однією з умов ефективного вирішення соціально-економічних проблем, оптимального використання наявних на місцевому рівні ресурсів, використання потенціалу внутрішнього ринку, активізації ініціатив підприємництва і громадськості, запровадження дієвих механізмів та інструментів стимулювання розвитку регіонів.

Серед таких підходів, що сприяють активізації регіонального розвитку, значну роль відіграє використання потенціалу кластерних утворень, які стимулюють розвиток внутрішнього ринку, посилюють економічну та соціальну складову регіону, підвищують його конкурентоспроможність[3]. Регіональні інноваційні кластери формують міцне підґрунтя для вирішення питань зайнятості населення, стимулюють розвиток науково-виробничого потенціалу, прискорюють зростання конкурентного потенціалу території, забезпечують соціальну стабільність регіону. Кластери можуть об'єднувати підприємства та установи як окремих регіонів, так і різних країн для підвищення ефективності їх діяльності, зростання продуктивності праці та якості продукції, стимулювання конкуренції та інновацій, залучення інвестицій, сприяння формуванню нових підприємств, враховуючи їх вигідне географічне розташування. Кластери дозволяють підприємствам гнучкіше реагувати на зміну умов ведення бізнесу.

Характерні риси успішної діяльності кластерів:

- взаємозв'язки між підприємствами, які роблять учасників кластеру сильнішими в порівнянні з тими підприємствами, що працюють поодино;
- кооперація та співпраця, які є стимулами до пошуку нових, більш досконалих методів роботи, орієнтація на інновації, залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій;
- орієнтація на потреби ринку, які є головним фактором визначення загальної стратегії підприємств, та забезпечення відповідності стратегії кожного окремого виробництва загальній стратегії розвитку регіону[8].

Основною характерною рисою інноваційних кластерів є не повне злиття компаній, а формування ефективної взаємодії, збереження статусу юридичної особи і співпраця підприємств за межами кластера. Взаємозв'язки між підприємствами інноваційного кластера здійснюються на основі вертикальної (купівля-продаж продукції) та горизонтальної взаємодії (додаткові вироби і послуги, використання новітніх технологій) [6]. Здатність ефективно використовувати внутрішні і мобілізувати зовнішні ресурси, високий рівень організації взаємодії підприємств визначають конкурентоспроможність інноваційного кластера в цілому.

Кластери інноваційної діяльності створюють новий продукт або послугу зусиллями декількох фірм або дослідницьких інститутів, що дозволяє прискорити їхнє поширення по мережі ділових взаємозв'язків. Схема інноваційного кластера наведена на рисунку 1.

Рис. 1. Схеми інноваційного кластера в Київському регіоні за участі ТОВ НВП «БІЛОЦЕРКІВМАЗ»

Джерело: розробка авторів.

Створення інноваційного кластеру за участі ТОВ НВП «БІЛОЦЕРКІВМАЗ» забезпечить:

- 1) тісну співпрацю між ТОВ НВП «БІЛОЦЕРКІВМАЗ» і науково-дослідними установами;
- 2) залучення цільових інвестицій до розвитку нових технологій виробництва та інноваційної інфраструктури;
- 3) активізацію проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, співпрацю і цільову підготовку персоналу інститутами та університетами, довготермінові партнерські дослідження з розробки інноваційних проектів;
- 4) розробку та впровадження нових інноваційних продуктів, застосування ефективних механізмів залучення інвестицій в інноваційний розвиток Київського регіону;

5) створення та розвиток сучасної інноваційної інфраструктури, у тому числі – бізнес-інкубаторів і технопарків, центрів трансфера технологій та інновацій, зокрема в м. Біла Церква;

б) сприяння активізації інноваційного процесу на підприємствах, субсидування частини витрат підприємств по створенню промислових зразків, реєстрації і правовому захисту винаходів та інших розробок інтелектуальної власності.

Висновки та подальші дослідження. Таким чином, впровадження кластерної моделі як інструменту реалізації стратегії нарощування інноваційного потенціалу регіону забезпечить: – збільшення інвестицій у розвиток економіки регіону; – залучення ресурсів у перспективну діяльність кластера з неефективних видів економічної діяльності; – підвищення конкурентоспроможності компаній регіону, розширення їх частки на ринку; – зростання темпів розробки та впровадження інновацій; – зменшення безробіття, вирішення інших соціальних завдань регіону. Реалізація інноваційно-інвестиційних пріоритетів на основі кластерів сприятиме технологічному переоснащенню виробничих підприємств, розбудові інноваційної інфраструктури області, розвитку промислового виробництва, аграрного сектора, покращенню соціально-економічного стану в регіоні.

Література

1. Аньшин В. М. Инновационная стратегия фирмы : учеб. пособие / В. М. Аньшин. – М. : РЭА им. Г. В. Плеханова, 1995. – 67 с.
2. Инновационный менеджмент / под ред. В. М. Аньшина, А. А. Дагаева. – М. : Дело, 2003. – 528 с.
3. Инновационный менеджмент : метод. пособие / рук. Б. Е. Фишман, ред. М. Н. Скотникова. – К. : РАМО, 1991. – Ч. I. – 112 с.

4. Петрова І.Л. Інноваційна діяльність: стимули і перешкоди [Текст]: монографія / І.Л. Петрова, Т.І. Шпильова, Н.П. Сисоліна. – К.: Дорадо, 2010. – 320 с.
5. Портер М. Э. Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран : [пер. с англ.] / М. Э. Портер. – М. : Междунар. отношения, 1993. – 896 с.
6. Пшик Б., Сухаревич В. Шляхи розвитку фінансово-кредитного забезпечення інноваційних процесів в Україні // Регіональна економіка. - 2008. - №7 с. 67-73.
7. Санто Б. Инновация как средство экономического развития [пер. с венг.] / Б. Санто. – М. : Прогресс, 1991. – 320 с.
8. Соляник Л.Г., Шевельова Г.О. Вдосконалення управління фінансуванням інноваційно-інвестиційної діяльності на промислових підприємствах // «Економіка: проблеми теорії та практики». – 2013. - №260. - С. 1512-1522.
9. Твисс Брайан Управление научно-техническими нововведениями : [сокращ. пер. с англ.] / Брайан Твисс. – М. : Экономика, 1989. – 271 с.

References

1. Anshin V.M. Innovatsionnaya strategiya firmy: ucheb. posobie (*Innovative strategy of firm: studies. manual*) / V.M. Anshin. – М.: REA im. G.V. Plehanova, 1995. – 67 s.
2. Innovatsionnyiy menedzhment (*Innovative management*) / pod red. V.M. Anshina, A.A. Dagaeva. – М.: Delo, 2003. – 528 s.
3. Innovatsionnyiy menedzhment: metod. posobie (*Innovative management: method. manual*) / ruk. B.E.Fishman, red. M.N. Skotnikova; Ch. I. – К.: RAMO, 1991. – 112 s.

4. Petrova I.L. InnovatsIyna diyalnist: stimuli i pereshkodi [Tekst]: monografiya (*Innovative activity: stimuli and obstacles [Text]: monograph*) / I.L. Petrova, T.I. Shpilova, N.P. Sisolina. – K.: Dorado, 2010. – 320 s.
5. Porter M.E. Mezhdunarodnaya konkurenciya: Konkurentnyie preimushchestva stran (*International competition: the Competitive edges of countries*); per. s angl. / M.E. Porter. – M.: Mezhdunar. otnosheniya, 1993. – 896 s.
6. Pshik B. Shlyahi rozvitku finansovo-kreditnogo zabezpechennya innovatsiynih protsesiv v Ukraini (*Ways of development the financial credit providing of innovative processes in Ukraine*) / B. Pshik, V. Suharevich // Regionalna ekonomika. – 2008. – №7 – S. 67–73.
7. Santo B. Innovatsiya kak sredstvo ekonomicheskogo razvitiya (*Innovation as means of economic development*); per. s veng. / B. Santo. – M.: Progress, 1991. – 320 s.
8. Solyanik L.G. Vdoskonalennya upravlinnya finansuvannyam innovatsiyno-investitsIynoyi diyalnosti na promislovih pidpriemstvah (*Perfection the management by financing of innovative-investment activity on an industrial enterprises*) / L.G. Solyanik, G.O. Shevelova // «Ekonomika: problemi teorii ta praktiki». – 2013. – №260. – S. 1512-1522.
9. Tviss Brayan. Upravlenie nauchno-tehnicheskimi novovvedeniyami (*Management by scientific and technical innovations*); cokrash. per. s angl. / Brayan Tviss. – M.: Ekonomika, 1989. – 271 s.